

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Lähivesien hoitoa ja vaellusreittejä

Lions I piirihallituksen vaihtokokous
22.8.2020 Jäälänmaja
Birger Ylisaukko-oja
Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys

Jäälän vedet kuntoon omatoimisesti

- ☐ Jääli: 5000 asukkaan kaupunginosa Oulussa
- ☐ Yhdistys perustettu 2011
- ☐ Kuormitus selvitys diplomityönä 2012
- ☐ Kymmemen vesienhoitorakennetta valuma-alueella

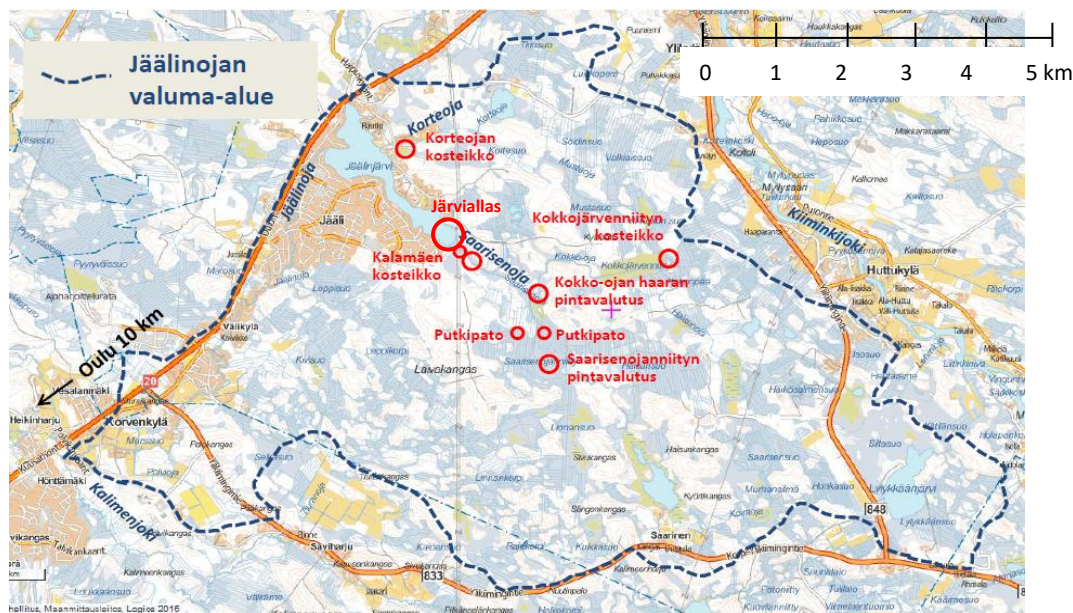
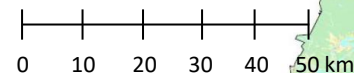
- kosteikoita
- pintavalutusta
- putkipatoja
- pohjakohoumia

- ☐ Hoitokalastusta
- ☐ Vesitutkimuksia
- ☐ Koekalastuksia
- ☐ Kyselytutkimuksia
- ☐ Vaikuttamista
- ☐ Vesienhoidon käsikirja

www.vesienhoidonkasikirja.fi

www.kiiminginjaalinvedet.net

Oulu

Jäälänjärven pulmat 2011

- ❑ Löyhä pohjasedimentti
 - kiintoainesta valunut vuosikymmeniä
 - kiintoaines = rautasaostumaa
- ❑ Sinilevä ja limalevä
 - kiintoaineen mukana ravinteita
 - ranta-alueen kuormitusta
 - sisäinen kuormitus:
 - pohjalle laskeutuneet ravinteet palaavat veteen
 - särkikalat voimistavat ilmiötä
- ❑ Särkikaloja liikaa

Vain kolme tavoitetta 2011:

- 1) Vähentää kiintoaineen kulkeutumista järveen
⇒ lietteenpoistojärjestelmät, pintavalutus, putkipadot,
kosteikot, hulevesien imeytys, riittävä pohjaveden korkeus
- 2) Pienentää järven ravinnekuormaa
=> jätevesien viemäröinti
pihojen lannoituksen minimointi
kosteikot
- 3) Kunnostaa järveä
=> hoitokalastus
muut kunnostustoimet ???

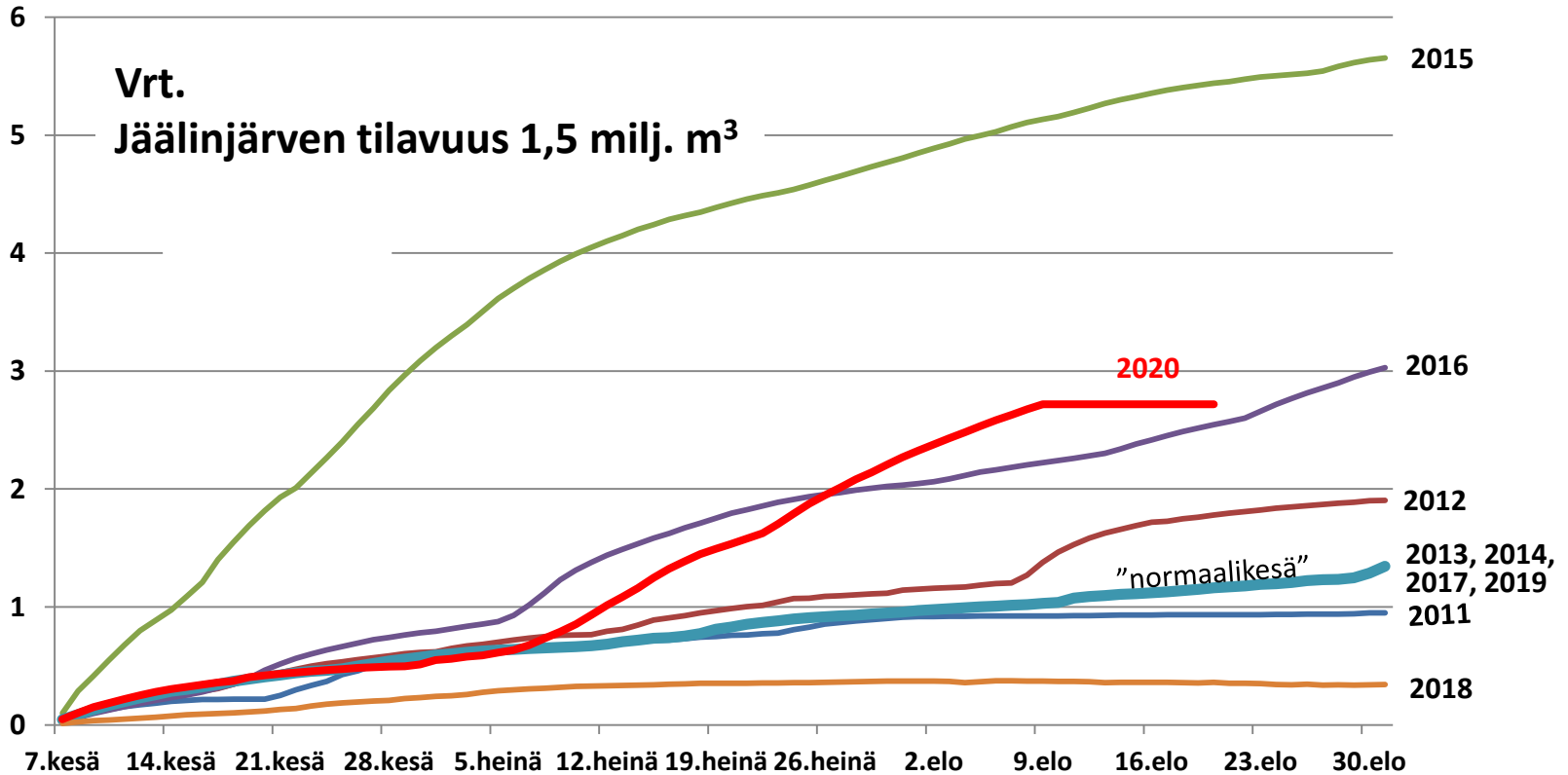
Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Tulovesimäärä Jäalinjärveen

milj. m³

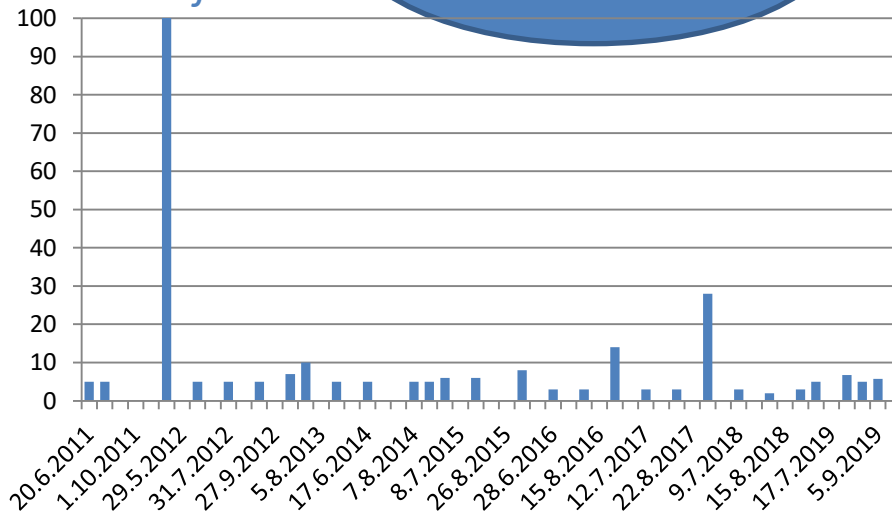
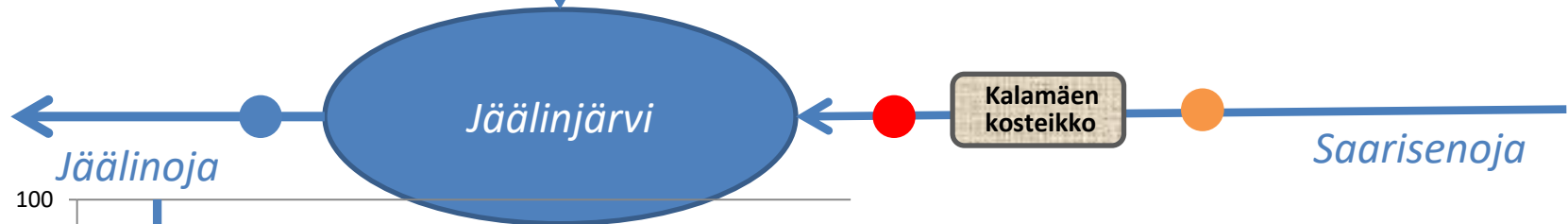
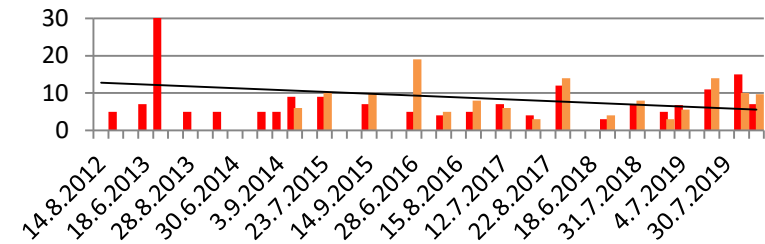
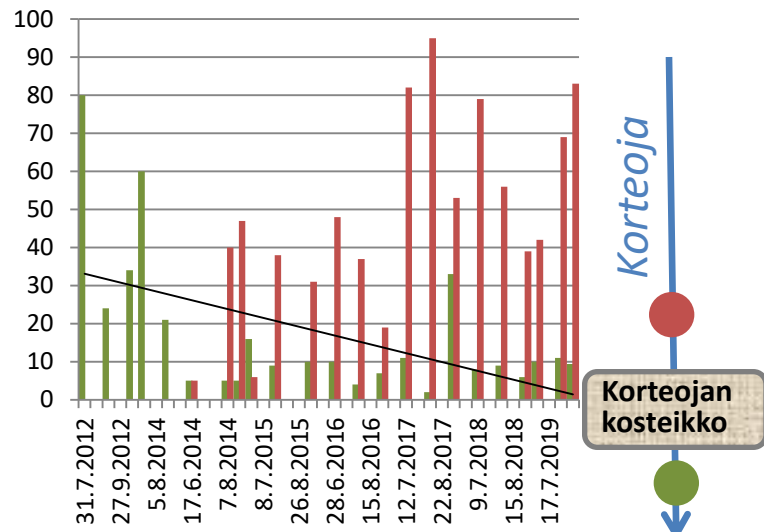

Jäälän vesien tarkkailu -> 2019

Nitraatti – nitriittityppi ($\mu\text{g/l}$)

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys

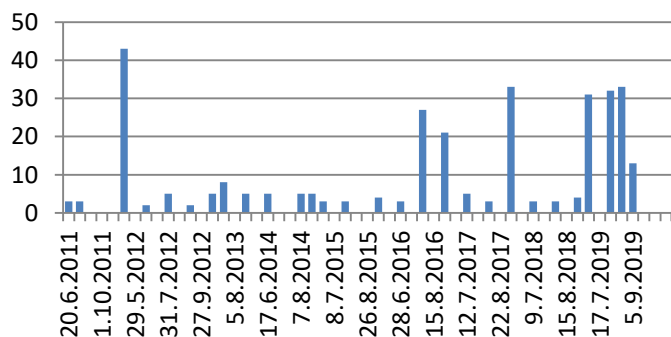
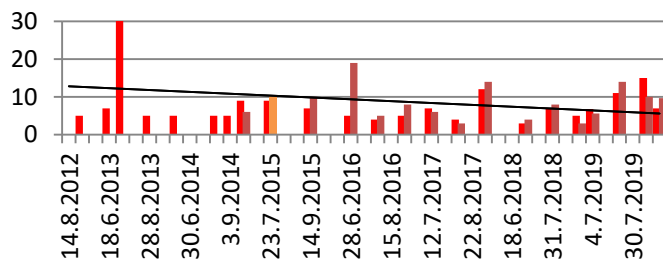
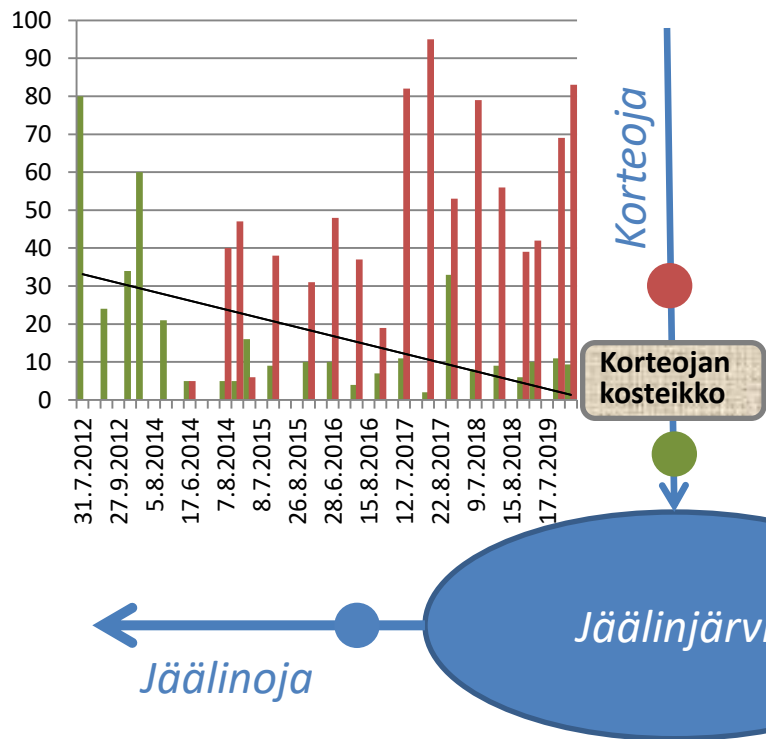
Näytepisteet:

- Jäälänjärvi, lähtevä
- Korteoja, Heikkisentie silta
- Korteoja, kosteikon yläpuoli
- Saarisenoja, Kalamäen silta
- Saarisenoja Kalamäen yläpuoli

Jäalin vesien tarkkailu ->2019

Ammoniumtyppi ($\mu\text{g/l}$)

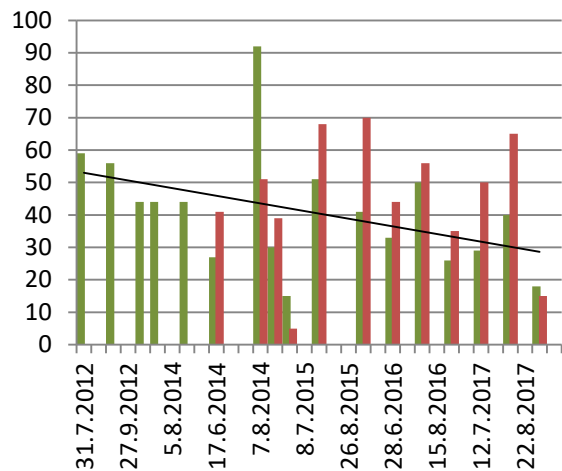
Näytepisteet:

- Jäalinjärvi, lähtevä
- Korteoja, Heikkisentien silta
- Korteoja, kosteikon yläpuoli
- Saarisenoja, Kalamäen silta
- Saarisenoja Kalamäen yläpuoli

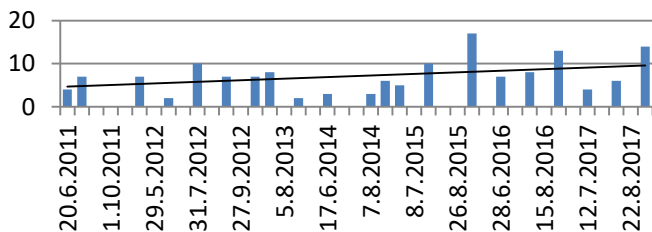
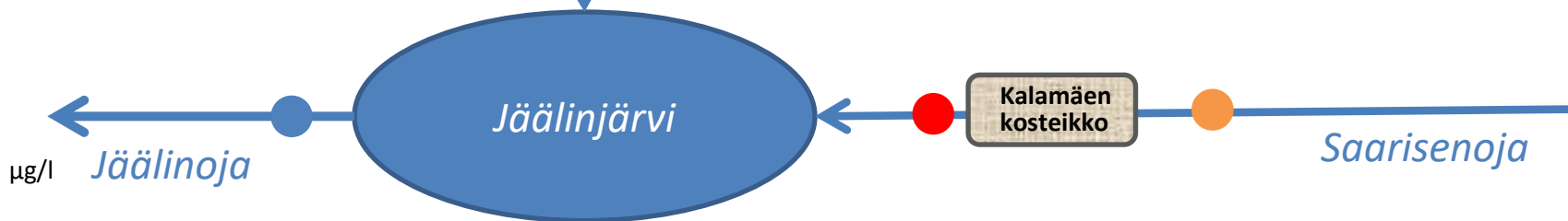
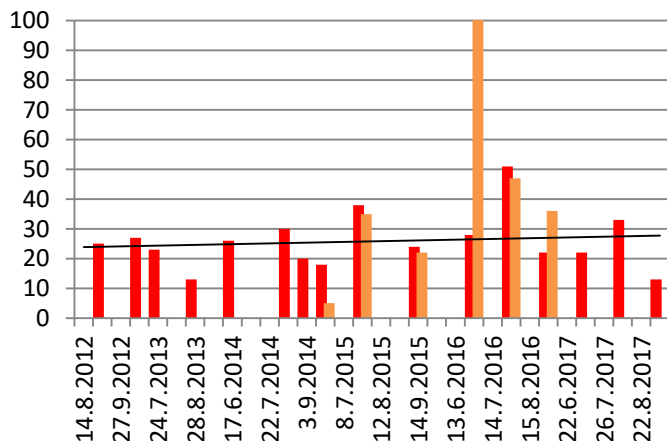
Jäälän vesien tarkkailu ->2019

Fosfaattifosfori ($\mu\text{g/l}$)

Korteoja

Korteojan
kosteikko

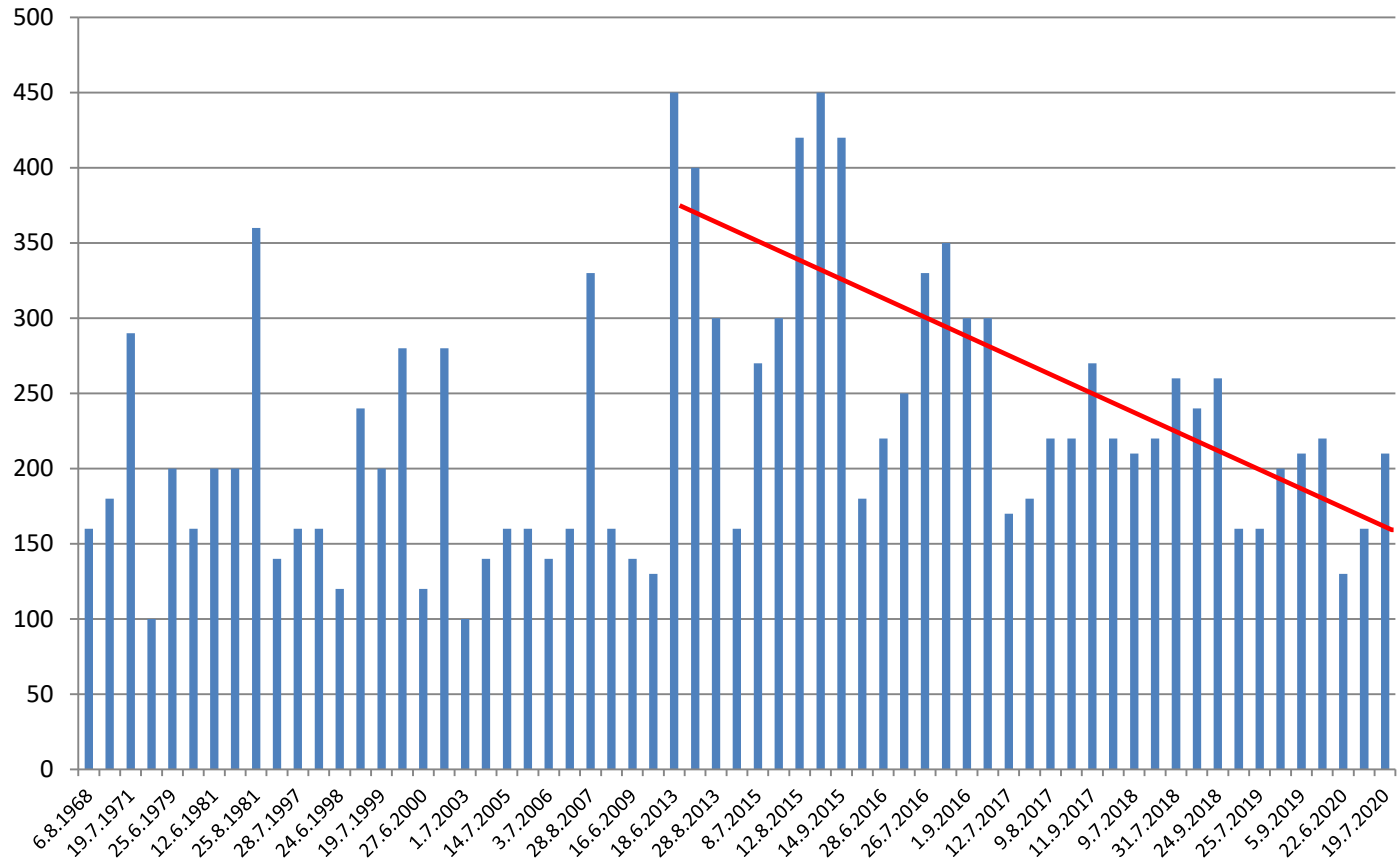

Näytepisteet:

- Jäälänjärvi, lähtevä
- Korteoja, Heikkisentie silta
- Korteoja, kosteikon yläpuoli
- Saarisenoja, Kalamäen silta
- Saarisenoja Kalamäen yläpuoli

Jäälänjärven veden väri

Hoitokalastus on tehokkainta järven hoitoa

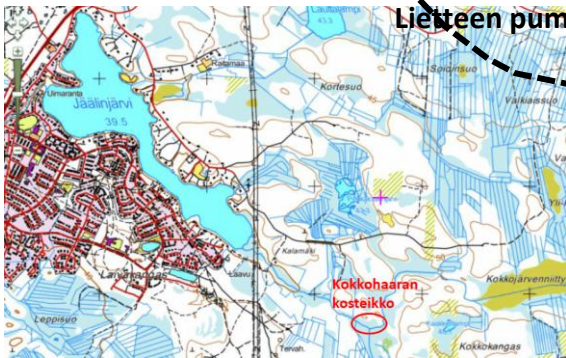
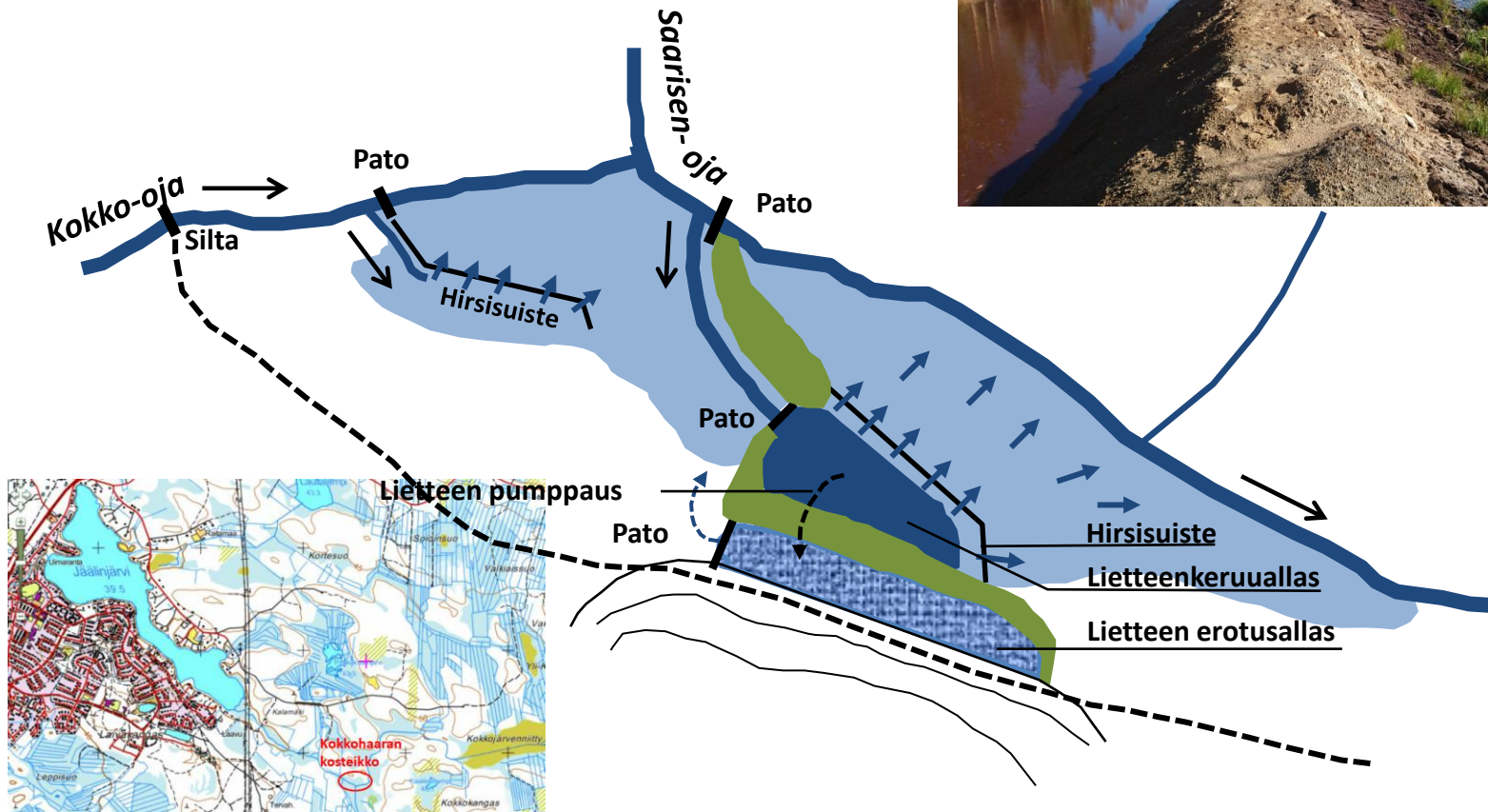

Saalis:

• 2012 2700 kg	• 2016 1111 kg
• 2013 300 kg	• 2017 843 kg
• 2014 550 kg	• 2018 500 kg
• 2015 1346 kg	• 2019 80 kg
	• 2020 120 kg

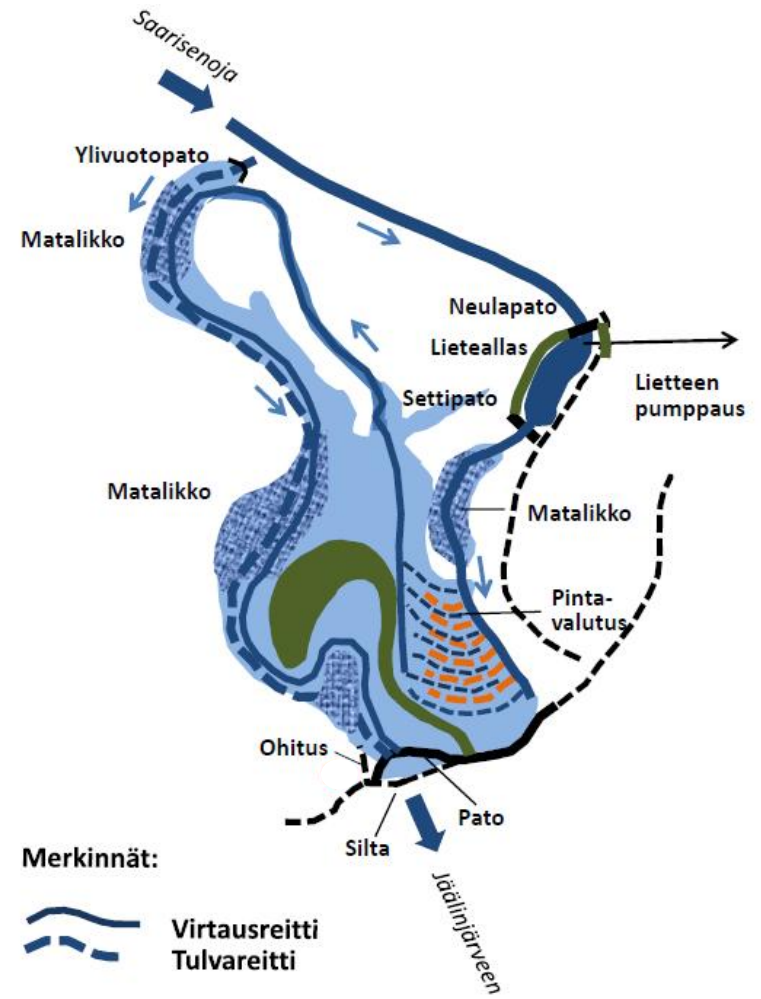
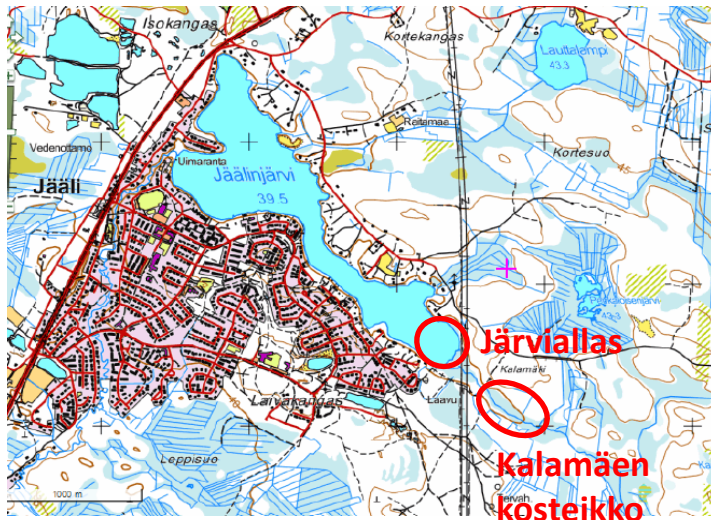

Kokkohaaran pintavalutus ja lietteenpoisto

Kalamäen kosteikko

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

564-40

Seinäma suodatinkangasta.
Kannatus puomilla, painotus
kettingillä ja terästangolla. Rakenteen
ankkurointi 5-10 metrin välein
Betoni- ja metallipainoilla.

Virtausaukko

Tietoa tarvitaan

1. Miten ja miksi rauta irtoaa maaperästä?
2. Millaisia prosesseja vesistössä tapahtuu?

Jäälissä ainoa selittäjä on metsäojitus

⇒ käynnistetty omana hankkeena:

- Suosimulaattori *)
- Padotustutkimus **)

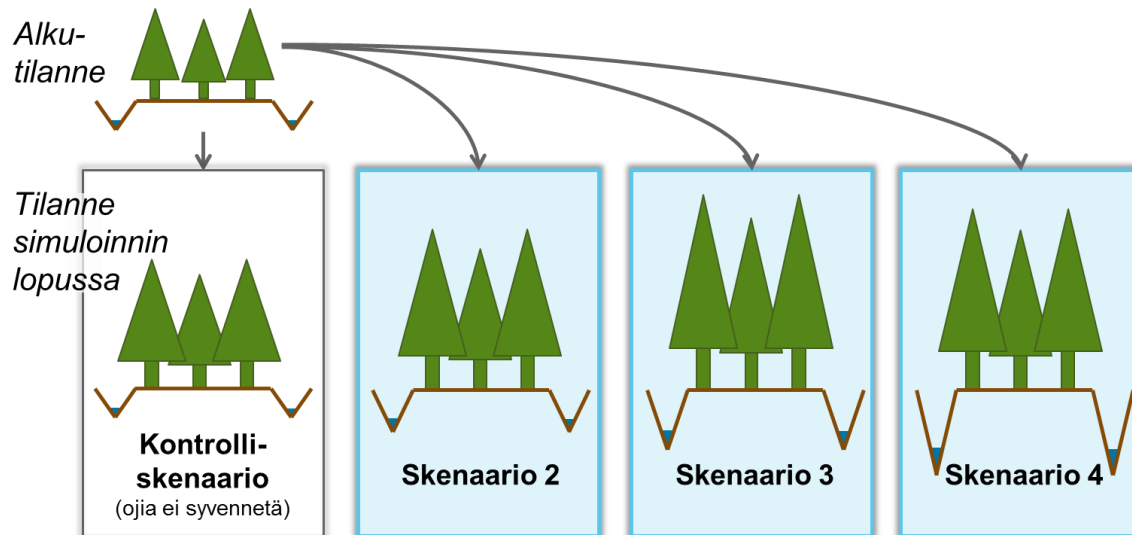
*) tavoitteena sellainen
kuivatussyvyys, jolla
metsätalouden
toimintaedellytykset säilyvät
mutta rauta-humuskiintoaineen
kulkeutuminen vähenee.

**) väheneekö raudan kulkeutuminen,
jos pohjavedenpintaa nostetaan?

Suosimulaattori SUSI vesiensuojelussa

- Tehdään kunnostusojituksia vain siellä, missä puustolle saadaan ojituksella riittävän suuri lisäkasvu
 - SUSI auttaa löytämään sopivat kohteet
- Vältetään liian syviä ojia: ei turhaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta

Padotustutkimus

Korteoja

Leppisuonoja

Leppisuonojan pato

Uintihaitat poistuneet, kalakanta kunnossa

- Ei sinilevähaittaa 2015 jälkeen
- Limalevästä ei juuri haittaa
- Särjet vähentyneet, ahvenet kasvaneet
- Veden väriarvot parantuneet
- Kosteikot vähentävät tuloveden ravinteita

Reduktiot:

- liukoinen typpi 60 – 90 prosenttia
- liukoinen fosfori 10 – 25 prosenttia

Ongelma: tuloveden rauta –humus kiintoaine!

Toimintaa yhteisön hyväksi

Talkoita

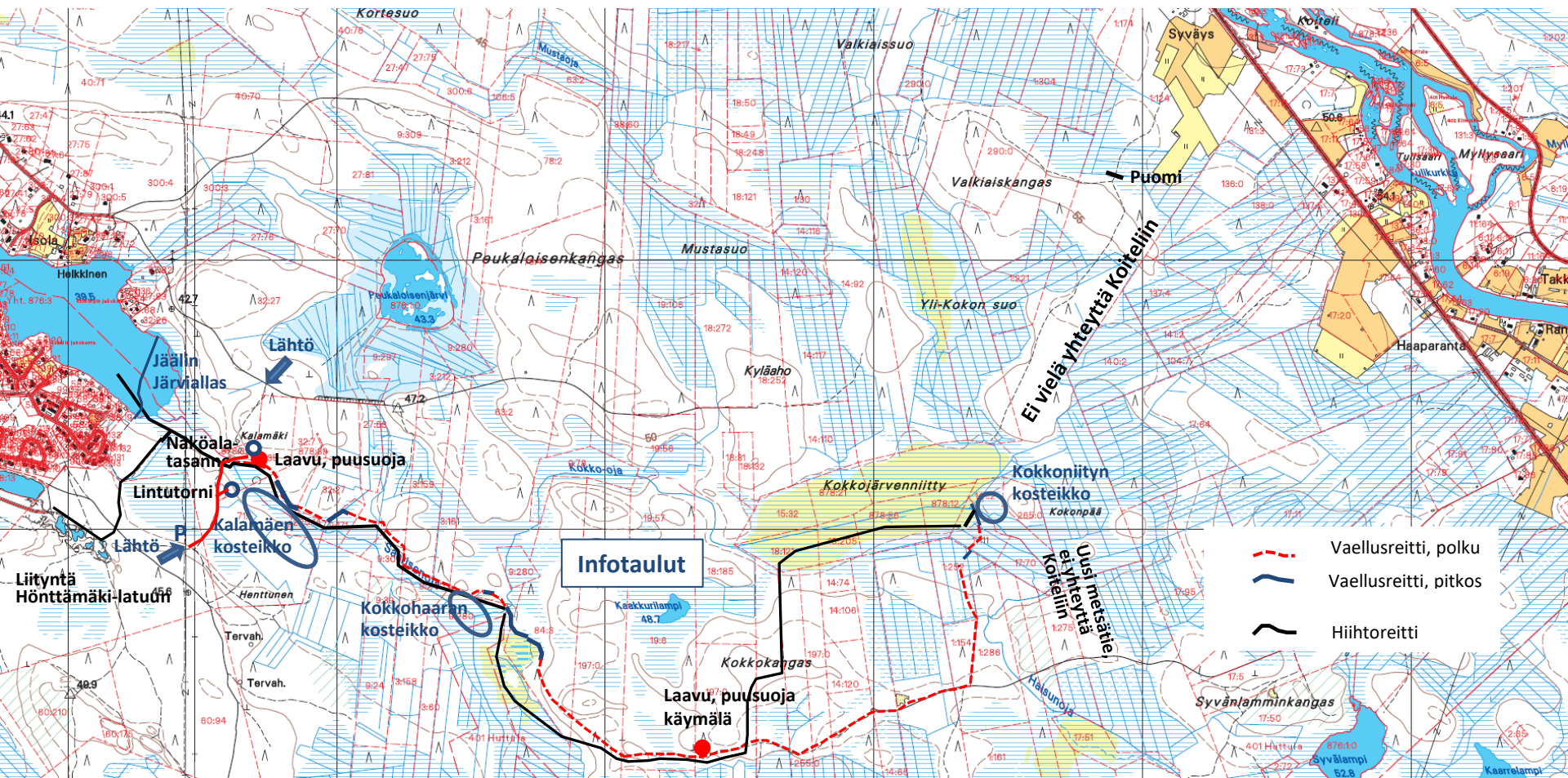
- ☐ vesienhoito: 11 000 tuntia
- ☐ vaellus- ja hiihtoreitti: 3 000 tuntia

Rahaa 350 000 eur

Yhteistyötä:

- Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys ry
- Jäälän asukasyhdistys ry
- Jäälän Leijonat

Jääli-Koiteli-reitin vaihe keväällä 2020

Jääli - Koiteli -reitti

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Kalamäki

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Kokkokankaan Taukola

JÄÄLIN
asukasyhdistys

Lions Club Jääli

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Oulun Seutu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Erämaalatu Koiteliin

Jääli – Oulun paras kaupunginosa

”maalla mutta kaupungissa”

Missä muussa Oulun kaupunginosassa on

- virkistyskäyttöön soveltuva järvi
- tapahtumapaikka ja kokoontumistila järven rannalla
- vesijohdossa pohjavettä
- väljyys on luksus
- hyvä rauha ja turvallisuus
- monipuolinen luontoympäristö
- hyvä polku-, ja pyörä- ja hiihtoreittiverkosto varustuksineen
- uusi monitoimitalo ja motivoitunut henkilökunta
- useita päiväkoteja
- kappeli ja monipuolista seurakunnan toimintaa
- paljon yhdistyksiä ja niiden yhteistoimintaa
- tapahtumia
- hyvä yhteistyö paikallisviranomaisten ja asukkaiden kesken
- aktiiviset, omatoimiset asukkaat
- jäähalli ja uusi urheilualue
- supermarket -tasoinen kauppa ja apteekki
- hyvinvointipalveluita
- julkinen liikenne
- kehittymisen mahdollistava kaava
-

Kiitos!

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI